

การคิดเชื่อในโรงพยาบาลจากการใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลาง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ป่วยและโรงพยาบาล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ด้านคุณภาพเพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินการดำเนินงานในการดูแลผู้ป่วยให้เกิดประโยชน์สูงสุด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลาง ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้าง กระบวนการ และผลลัพธ์ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2546 การวิจัยพัฒนาแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) ระยะทบทวนวรรณกรรมและสำรวจการใช้ตัวชี้วัดคุณภาพที่ใช้ในปัจจุบัน โดยใช้แบบสำรวจการใช้ตัวชี้วัดคุณภาพ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น พยาบาลควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 99 คน 2) ระยะการจัดทำร่างตัวชี้วัดคุณภาพโดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น คำนวณหาค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.85 ทดสอบความเชื่อมั่นจากพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 3) ระยะทดสอบความเป็นไปได้ในการนำตัวชี้วัดคุณภาพไปใช้ได้จริง โดยใช้แบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย ทำการคัดเลือกแบบลำดับขั้น จำนวน 75 คน และ 4) ระยะของการเสวนาเพื่อถกเถียงตัวชี้วัดคุณภาพระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละและจัดหมวดหมู่ข้อมูลในด้านโครงสร้าง ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

ผลการศึกษาพบว่า ได้ตัวชี้วัดคุณภาพ ซึ่งมีรายการ ดังนี้ ด้านโครงสร้างประกอบด้วย นโยบาย แผนการดำเนินงาน ทรัพยากรบุคคล การจัดสรรงบประมาณ ระบบการเฝ้าระวัง กลุ่มหรือแนวทางการปฏิบัติ และแผนการนิเทศ ติดตามงาน ในด้านกระบวนการประกอบด้วย การให้ความรู้บุคลากร การเฝ้าระวังการติดเชื้อ การปฏิบัติตามแนวทางในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลางอย่างถูกต้องและเหมาะสม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย อุบัติการณ์การติดเชื้อที่ตำแหน่งใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลาง และอุบัติการณ์การติดเชื้อในกระแสเลือดที่สัมพันธ์กับการใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลาง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ควรมีการนำตัวชี้วัดคุณภาพไปใช้ในการประเมินคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการใส่คาสายสวนหลอดเลือดค้ำส่วนกลาง อีกทั้งทดสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของตัวชี้วัด เพื่อไปสู่การพัฒนาคุณภาพการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่อไป

Nosocomial infection associated with central venous catheters has a direct impact on both patients and hospitals. Quality indicators are needed for evaluating and monitoring prevention and control of central venous catheters (CVC) related-infections. This developmental research was to formulate quality indicators for prevention and control of CVC covering in structure, process, and outcome. Data were collected from March to August 2003. This study consisted of four stages. Stage I involved literature review and current situation analysis with 99 infection control nurses. Stage II was the development of quality indicators for prevention and control of CVC based on data in stage I. The draft of quality indicators were validated by the panel of experts selected by purposive sampling. A set of questionnaire was used. The content validity index was .85 and the reliability was .83. Stage III covered feasibility and applicability test of the quality indicators with 75 infection control ward nurses selected by multi- stage sampling, Stage IV was a forum for the quality indicators refinement by the experts and involved persons. Data were analyzed by descriptive statistics and data categorization.

The results indicated that structure of quality indicators consisted of policy, human resources, budget, and manuals or guidelines for practice and supervision. The process indicators composed of education and training, surveillance, compliance with practice guidelines for prevention and control of central venous catheters related-infections and evaluation of practice. The outcome quality indicators consisted of the incidence of insert sites of CVC and blood stream infection (BSI) related to CVC.

This study recommended that the above mentioned quality indicators could be used in assessing the quality of prevention and control of central venous catheters related-infections as well as to test both effectiveness and efficiency of the indicators so as to improve the quality of nosocomial infection.